

Vlaams
Parlement

stuk **1542** (2011-2012) – Nr. 2
ingediend op 30 april 2012 (2011-2012)

Ontwerp van decreet

tot wijziging van artikel 17 en 23
van het decreet van 8 mei 2009
betreffende het algemeen welzijnswerk

Verslag

namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid,
Gezin en Armoedebeleid
uitgebracht door mevrouw Vera Jans

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Tom Dehaene.

Vaste leden:

de heer Tom Dehaene, de dames Cindy Franssen, Vera Jans, Katrien Schryvers;
mevrouw Marijke Dillen, de heren Felix Strackx, Erik Tack;
de heer Peter Gysbrechts, mevrouw Vera Van der Borght;
de dames Mia De Vits, Else De Wachter;
de dames Lies Jans, Helga Stevens;
mevrouw Ulla Werbrouck;
mevrouw Mieke Vogels.

Plaatsvervangers:

de dames Sonja Claes, Griet Coppé, Kathleen Helsen, Tinne Rombouts;
de dames Gerda Van Steenberge, Linda Vissers, de heer Wim Wienen;
de dames Gwenny De Vroe, Lydia Peeters;
mevrouw Güler Turan, de heer Bart Van Malderen;
de dames Danielle Godderis-T'Jonck, Goedele Vermeiren;
de heer Jurgen Verstrepen;
de heer Bart Caron.

Stukken in het dossier:

1542 (2011-2012) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

INHOUD

1. Toelichting door de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	4
2. Algemene bespreking	5
3. Artikelsgewijze bespreking	7
4. Stemming	7
Gebruikte afkortingen	8

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebeliefde besprak het ontwerp van decreet tot wijziging van artikel 17 en 23 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende het algemeen welzijnswerk op dinsdag 24 april 2012.

1. Toelichting door de heer Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Het algemeen welzijnswerk neemt een belangrijke en unieke positie in. Als eerstelijnsvoorziening bevordert het algemeen welzijnswerk de toegankelijkheid van maatschappelijke instituties, waarvan het de bereikbaarheid helpt realiseren. Voorts voorkomt het algemeen welzijnswerk problemen op het vlak van sociale integratie en persoonlijk functioneren. Het algemeen welzijnswerk biedt ten slotte de minst ingrijpende oplossingen voor de aangemelde problemen. Om dat alles te realiseren staat het algemeen welzijnswerk in voor algemene preventie, onthaal en psychosociale begeleiding.

Binnen Vlaanderen in Actie hebben de Vlaamse Regering en de Vlaamse sociale partners zich in het Pact 2020 voorgenomen om tegen 2020 te zorgen voor een toegankelijk, betaalbaar en kwaliteitsvol aanbod aan hulp en zorgverlening. Dit aanbod moet toereikend zijn in het licht van de wijzigende maatschappelijke behoeften en van de sociale en demografische ontwikkelingen. Bij de organisatie van het volledige hulp- en zorgcontinuüm staan efficiëntie, effectiviteit en kwaliteit voor de gebruiker centraal.

De CAW's zijn een belangrijke partner in deze ambitie. Ze spelen een belangrijke rol om tot een toegankelijk, kwaliteitsvol en betaalbaar aanbod van hulp- en dienstverlening op de eerste lijn te komen. Daarnaast dragen ze bij aan de strijd tegen kansarmoede. Een CAW moet daarom vlot en rechtstreeks toegankelijk zijn zodat elke burger onafhankelijk van zijn woonplaats met om het even welke vraag een beroep kan doen op het aanbod aan hulp- en dienstverlening. Op die manier heeft elke burger de garantie dat hij die hulp zal krijgen die nodig blijkt. Het is een essentiële voorwaarde om de vlotte toegang tot meer gespecialiseerde zorg te verzekeren. Daarnaast moeten CAW's hun werking afstemmen op en samenwerken met onder meer de OCMW's, de geestelijke gezondheidszorg, jeugdzorg, de sector voor personen met een handicap en de eerstelijnszorg. De CAW's moeten voorts optimaal kunnen samenwerken met de instanties die cliënten toeleiden naar de zorg, zoals bijvoorbeeld de huisvestingssector, Justitie en politie.

Het algemeen welzijnswerk moet worden ondersteund om zijn maatschappelijke opdracht op de eerste lijn volledig te kunnen waarmaken. Een sterke en duidelijke identiteit voor de CAW's is een noodzakelijke voorwaarde om de sector uit te bouwen in een intersectorale context en om een onmisbare schakel te worden. De CAW's moeten de nodige ruimte krijgen om hun aanbod uit te bouwen op maat van lokale en regionale behoeften. In samenwerking met de sector moet een programmatie worden opgesteld die rekening houdt met specifieke regiokenmerken. Om deze doelstellingen te halen en om aan deze uitdagingen het hoofd te bieden, moeten de CAW's slagkrachtige organisaties worden met een geïntegreerd aanbod van hulp- en dienstverlening. De CAW's moeten uitgroeien tot sociale ondernemingen met een sterke en geprofileerde werking binnen en buiten de zorgsector. Daartoe moet de intersectorale samenwerking geoptimaliseerd worden. Met de andere sectoren moet horizontaal worden samengewerkt.

In overleg met de sector is een aantal minimaal noodzakelijke criteria uitgewerkt om te komen tot een kwaliteitsverhoging van de hulp- en dienstverlening en tot een maximale samenwerking en afstemming. De criteria zijn een zo evenwichtig mogelijke spreiding van het aanbod in zo veel mogelijk vergelijkbare werkgebieden. Daarbij wordt per regio een minimaal hulp- en dienstverleningsaanbod gegarandeerd. Er is slechts één voorziening per werkgebied.

Deze drie criteria dragen bij tot een betere hulp- en dienstverlening binnen de CAW's omdat kennis en expertise gebundeld worden. Deze aanpak garandeert een integrale bege-

leiding op maat, en verhoogt de mogelijkheden tot noodzakelijke specialisatie. Er zal vlotter kunnen worden ingespeeld op nieuwe noden. De minister stelt vast dat de differentiatie van het hulpaanbod toeneemt naarmate een CAW groter is.

In overleg met de sector is op basis van deze criteria beslist een noodzakelijke organisatievergroting door te voeren door een aantal fusies te bevorderen. Een gemengde werkgroep met vertegenwoordigers van de CAW's, de federatie, het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk, de administratie en het kabinet heeft criteria bepaald die moeten leiden tot deze schaalvergroting. Het werkgebied van een CAW wordt gevormd door het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad of door minimaal drie aaneensluitende kleinstedelijke zorgregio's. Het werkgebied telt minstens 300.000 inwoners, en is maximaal begrensd door de provinciegrenzen. De drie aaneensluitende kleinstedelijke zorgregio's liggen bijgevolg in dezelfde provincie. Er wordt maximaal één centrum erkend per werkgebied. Een erkend centrum dient over minimaal 50 voltijdequivalenten te beschikken.

Na ruggespraak met alle CAW's en onderlinge afspraken over de fusies is beslist dat er in de Vlaamse Gemeenschap maximaal elf CAW's kunnen worden erkend. De som van de elf afzonderlijke werkgebieden moet gelijk zijn aan het grondgebied van het Nederlandstalige taalgebied Vlaanderen en het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad. Dit ontwerp van decreet verankert deze principes en criteria in het decreet van 8 mei 2009 betreffende het algemeen welzijnswerk.

Afsluitend drukt de minister zijn waardering uit voor de wijze waarop dit ontwerp van decreet in overleg met de sector tot stand is gekomen. Een aantal CAW's heeft bijvoorbeeld zelf geopteerd voor een fusie op provinciaal niveau.

2. Algemene bespreking

Mevrouw *Helga Stevens* schaart zich achter de geplande schaalvergroting. Het is een goede zaak dat de sector nauw werd betrokken bij de voorbereiding van dit ontwerp van decreet.

Met deze operatie wordt terecht geopteerd voor slagkrachtige CAW's. Succesvol inzetten op de eerste lijn verlaagt de druk op de tweede lijn. Aangezien geopteerd wordt voor een intersectorale werking met talrijke andere partners, moeten de CAW's een duidelijke rol krijgen zodat overlappingsen worden vermeden.

In Oost-Vlaanderen is geopteerd voor één CAW voor de volledige provincie. In de andere provincies zijn er nog meerdere CAW's. De spreester vraagt een verklaring voor deze verschillen in schaalgrootte.

Mevrouw *Marijke Dillen* vindt het weinig zinvol om dit ontwerp van decreet grondig te bespreken. De discussie is reeds gevoerd naar aanleiding van de bespreking van het oorspronkelijke decreet in het voorjaar van 2009. Dit ontwerp van decreet is in wezen een reparatiedecreet, geïnspireerd op bezorgdheden van het werkveld.

Mevrouw *Else De Wachter* waardeert de wijze waarop de sector is betrokken bij dit ontwerp van decreet. Dit ontwerp van decreet zal leiden tot een schaalvergroting van de CAW's, wat de professionaliteit en kwaliteit van hun werking ten goede zal komen. Ze dringt erop aan nauwlettend toe te zien op de concrete effecten van dit ontwerp van decreet.

Mevrouw *Vera Jans* zegt dat haar fractie deze noodzakelijke wijzigingen zal goedkeuren. Omdat ze tot stand zijn gekomen in nauw overleg met de sector, is het draagvlak ruim. Het algemeen welzijnswerk staat in voor een aantal belangrijke taken op de eerste lijn. De geplande fusies zullen leiden tot betere dienstverlening.

Mevrouw *Vera Van der Borgh*t is tevreden met het overleg dat aan dit ontwerp van decreet is voorafgegaan. Ze vestigt de aandacht op enkele opmerkingen van de SAR WGG en van de Inspectie van Financiën.

Het is de SAR WGG niet duidelijk waarom het maximaal aantal CAW's dat erkend kan worden is teruggebracht van twaalf op elf. Daarnaast blijft de vraag waarom wordt geopteerd voor één CAW per 300.000 inwoners. Is dat het aangewezen niveau om de allerswaksten bij te staan? Hoe zal de grote organisatiestructuur haar weerslag vinden op lokaal niveau?

De Inspectie van Financiën vraagt de interne controle op de CAW's aan te scherpen omdat voortaan gewerkt zal worden met meer buitenposten. De vrees bestaat dat de werking daardoor duurder zal worden wat de beoogde efficiëntiewinst teniet zal doen. Daarnaast stelt de Inspectie van Financiën de vraag of minder subsidies zullen worden uitgekeerd. Een aantal CAW's zal verhuizen waardoor in enkele gevallen een gebouw, gebouwd met VIPA-middelen, leeg zal komen te staan. VIPA-middelen moeten dan terugbetaald worden. Mevrouw Vera Van der Borgh vraagt of de minister heeft berekend hoeveel VIPA-middelen mogelijks verloren zullen gaan.

Aangezien het beleid op zoek gaat naar efficiëntiewinst binnen een budgetneutraal kader, is de vraag hoeveel aanspreekpunten er nodig zijn op de eerste lijn essentieel. Mevrouw Vera Van der Borgh vermoedt dat dit debat evenwel niet is gevoerd.

Mevrouw *Mieke Vogels* zal zich onthouden. Ze verzet zich niet tegen schaalvergroting maar waarschuwt dat schaalvergroting er niet toe mag leiden dat voornamelijk algemene hulp wordt aangeboden. Een aantal CAW's heeft zich immers gespecialiseerd. Specialistische kennis als bijvoorbeeld slachtofferhulp mag niet verloren gaan.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat de eerste lijn over voldoende capaciteit moet beschikken om zijn taken op het vlak van onthaal, begeleiding en preventie te vervullen. De CAW's spelen daarin een belangrijke rol, maar omdat ze dat samen doen met enkele andere actoren moeten ze de ruimte krijgen om regionaal af te stemmen met die andere actoren.

De juridische schaalvergroting betekent hoegenaamd niet dat de onthaal- en contactpunten gecentraliseerd moeten worden. Het onthaal in de stad Antwerpen zal bijvoorbeeld onder de loep genomen worden zodat criteria bepaald kunnen worden voor de optimale organisatie van het onthaal in een grootstedelijke context. Het is niet de bedoeling kosten verbonden aan inplantingsplaatsen te saneren. Het probleem met VIPA-middelen waar mevrouw Van der Borgh voor waarschuwt, is niet aan de orde. Daarnaast laten de VIPA-regels toe om een herbestemming te vragen binnen persoonsgebonden aangelegenheden.

Er is samen met de sector gezocht naar de aangewezen schaalgrootte. Er was geen draagvlak voor een provinciale schaal en evenmin voor een regionaal-stedelijke schaal. Uiteindelijk is geopteerd voor de kleinstedelijke zorgregio's, met als randvoorwaarde dat de provinciegrenzen niet worden overschreden.

Niet alleen in Oost-Vlaanderen, maar ook in Limburg is vrijwillig geopteerd voor de provinciale schaalgrootte.

Afsluitend wijst minister Jo Vandeurzen mevrouw Vogels erop dat het niet de bedoeling is uitsluitend nog eenheidsworst te serveren. CAW's kunnen regionaal in overleg met de andere actoren zorgen voor een specifiek aanbod.

3. Artikelsgewijze bespreking

Artikelen 1 tot en met 3

De artikelen 1 tot en met 3 worden zonder opmerkingen met 7 stemmen bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 4

Minister *Jo Vandeurzen* meldt dat dit artikel rechtszekerheid biedt aan de huidige erkende CAW's. Hun erkenning kan worden verlengd van zodra ze zich aan de nieuwe criteria hebben aangepast.

Artikel 4 wordt met 7 stemmen bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 5

Mevrouw *Marijke Dillen* vraagt wanneer dit ontwerp van decreet in werking zal treden.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat het de bedoeling is dat dit ontwerp van decreet in de loop van 2012 in werking treedt. Er zijn middelen vrijgemaakt om de transitie te begeleiden.

Artikel 5 wordt met 7 stemmen bij 3 onthoudingen aangenomen.

4. Stemming

Het ontwerp van decreet wordt met 7 stemmen bij 3 onthoudingen aangenomen.

Tom DEHAENE,
voorzitter

Vera JANS,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

CAW	centrum algemeen welzijnswerk
SAR WGG	Strategische Adviesraad voor het Vlaamse Welzijns-, Gezondheids- en Gezinsbeleid
VIPA	Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden